

Kouluterveyskyselyn tulokset 2023 Jämsän kaupungin ylläpitämissä oppilaitoksissa

Sivla 13.12.2023 § 131
631/06.00.00/2022

Valmistelija hyvinvointikoordinaattori Tiina Riihinen p. 050-384 8523

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi. Kyselyyn vastaavat perusopetuksen 4. ja 5. luokkien oppilaat, perusopetuksen 8. ja 9. luokkien oppilaat, lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijat sekä ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Ammatillisissa oppilaitoksissa kyselyyn osallistuvat ammatillista perustutkintoa opiskelevat alle 21-vuotiaat.

Kouluterveyskysely tuottaa monipuolista ja luotettavaa, maakunnallista ja paikallista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaavuudesta.

Oppilaitokset käyttävät kouluterveyskyselyn tarjoamaa tietoa kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi, opiskeluhuoltotyössä sekä terveystiedon opetuksessa. Kunnat hyödyntävät tuloksia hyvinvointijohtamisessa, esimerkiksi laadittaessa hyvinvointistrategiaa, lapsi- ja nuorisopoliittista ohjelmaa tai lastensuojelusuunnitelmaa. Valtakunnan tasolla kouluterveyskyselyn tuloksia käytetään esimerkiksi politiikkaohjelmien ja erilaisten lakien toimeenpanon seurannassa ja arvioinnissa.

Kevään 2023 Jämsän kouluterveyskyselyn tuloksia on käsitelty koulunjohtajien kokouksessa 22.11.2023, opiskeluhuollon ohjausryhmän kokouksessa 23.11.2023 sekä Nuorten ilmiöt -ohjausryhmän kokouksessa 28.11.2023. Päihteiden käyttöön liittyviä tuloksia käsiteltiin erikseen ehkäisevän päihdetyötiimin kokouksessa 21.11.2023. Jämsän seudun Pelastakaa Lapset ry:n vetoomukseen perustuvan nuorten ilmiöiden keskustelutilaisuuden 27.11.2023 teemoissa (väkivalta ja rikollisuus, päihdeasiat, mielenterveyden haasteet, yhteisöllisyys ja osallisuus) hyödynnettiin myös kouluterveyskyselyn tuloksia.

Alkuvuodesta 2024 tuloksia tullaan käsittelemään hyvinvointiryhmässä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelun yhteydessä. Kevään 2024 aikana tuloksia esitellään myös sivistystoimen esihenkilöille ja vapaa-aikapalveluiden työntekijöille sekä kaupungin johtoryhmälle.

Koulukohtaisia tuloksia tullaan käsittelemään tai on jo käsitelty koulujen opiskeluhuolto-ryhmissä, henkilöstökokouksissa, lukion vanhempainilloissa sekä osassa vanhempainyhdistyksiä.

Kuntakohtaiset tulokset ovat saatavissa THL:n sähköisestä tulospalvelusta. Tulosten verkko-osoite on thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset. Vuoden 2023 valtakunnalliset, kuntakohtaiset ja alueelliset tulokset julkaistiin 21.9.

Esityslistan liitteenä on yhteenveto kaupungin perusopetuksen 4.-5. luokkien, 8.-9. luokkien sekä lukion ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoiden tuloksista. Yhteenvetoon on nostettu indikaattoreiden valossa kunkin luokka-asteen osalta Jämsän viisi myönteisintä ja viisi huolestuttavinta tulosta vuonna 2023 suhteessa vuoden 2021 tuloksiin sekä viisi myönteisintä ja viisi huolestuttavinta tulosta koko maan tuloksiin verrattuna.

4. ja 5. -luokkalaisten vastausten perusteella myönteisimmät tulokset liittyvät osallisuuden lisääntymiseen sekä koulupäivän tai -matkan aikaisten tapaturmien vähenemiseen. Huolta puolestaan herättävät puutteet yhteistyötaidoissa, yhteenkuuluvuuden tunteen heikkeneminen ja yksinäisyyden lisääntyminen. Sähkösavukkeiden kokeilujen lisääntyminen jo 4.-5. -luokkalaisten keskuudessa on myös huolestuttava muutos.

8. ja 9. -luokkalaisten osalta myönteistä on, että hyvinvointiinsa eri ammattilaisten tukea tarvinneet ovat sitä saaneet paremmin niin vuoden 2021 tuloksiin kuin koko maan tuloksiinkin verrattuna. Tieto asuinalueen harrastusmahdollisuuksista ja kokemus kiinnostavista vapaa-ajantoiminnoista on myös lisääntynyt. Huolestuttavaa puolestaan on syrjintä- ja koulukiusaamiskokemusten lisääntyminen sekä läheisten heikentynyt tuki mielialaan liittyvissä huolissa etenkin, kun kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus näyttää tulosten mukaan jonkin verran lisääntyneen. Huolestuttavana voidaan pitää myös alaikäisten perhepiiristä tai välittämisen kautta hankkiman alkoholin lisääntymistä, vaikkakin humalahakuinen juominen on jonkin verran vähentynyt aiempaan tiedonkeruuseen verrattuna.

Lukiolaisten myönteisimmät tulokset liittyvät koulu-uupumuksen sekä oppimistaitojen vaikeuksien vähenemiseen lähes korona-aikaa edeltävälle tasolle. Tyytyväisyys elämään on kasvanut sekä aiempaan tiedonkeruuseen että koko maan tilanteeseen verrattuna. Samoin masennusoireilu, ahdistuneisuus ja yksinäisyyden kokemukset ovat vähäisempiä. Havaittavissa on myös vaikutusmahdollisuuksien kohentumista koulussa eri osa-alueilla. Samalla kun lukiolaisilla kokemus asuinalueen nuorten oleskelutilojen puutteesta on vähentynyt, on kokemus harrastuspaikkojen kaukaisesta sijainnista kuitenkin hieman lisääntynyt. Perusopetuksen 8. ja 9. vuosiluokan oppilaiden tapaan lukiolaisilla alaikäisten perhepiiristä hankkima alkoholi on lisääntynyt.

Hyvinvointikoordinaattori Tiina Riihinen selvitti kouluterveyskyselyn tuloksia kokouksessa. Johtava rehtori Juha Damskagg oli läsnä tämän asian käsittelyn ajan.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Hallintosääntö 26 §:

Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta merkitsee hyväksyttynä tiedoksi kouluterveyskyselyn tulokset keväältä 2023. Oppilaitosten lukuvuoden 2024-2025 ja nuorisotyön suunnittelussa tulokset otetaan huomioon.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvointikoordinaattori Tiina Riihinen oli läsnä asian käsittelyn aikana (klo 16.17-16.55)

Logistikko Kari Leppänen saapui klo 16.40

Johtava rehtori Juha Damskäg poistui klo 16.55